

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
сектору поліцейської діяльності № 1 Лозівського
районного відділу поліції Головного управління
Національної поліції у Харківській області.**

15.05.2024

Харків, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 21.03.2024 групою НПМ здійснено відвідування сектору поліцейської діяльності № 1 Лозівського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції у Харківській області (далі – сектор поліції).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Червякова Оксана Вікторівна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Харківській області – керівник групи НПМ;

Бохвалов Андрій Михайлович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Цвеліх Максим Павлович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Клименко Денис, представник громадської організації;

Деркач Діана, представниця громадської організації.

Сектор поліції розташований за адресою: Харківська область, Лозівський район, с. Близнюки, вул. Незалежності, 31.

Керівник місця несвободи – Шаповал Євгеній Сергійович, майор поліції, начальник сектору поліції.

Попереднє відвідування сектору поліції групою НПМ не здійснювалося.

Сектор поліції розташований в двоповерховій будівлі в центральній частині с. Близнюки. Сектор поліції є структурним підрозділом Лозівського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції у Харківській області та здійснює повноваження в межах Близнюківської селищної громади.

На вході до сектору поліції наявна інформація про найменування підрозділу поліції (фото 1). У вестибюлі розміщується пост чергового, що забезпечує пропускний режим і здійснює реєстрацію доставлених, запрошених і відвідувачів, доступ яких до приміщень сектору поліції здійснюється після реєстрації у Журналі обліку доставлених, відвідувачів і запрошених. На стінах вестибюлю присутні інформаційні стенди про керівництво органу, графік прийому, стенд з іншою довідковою інформацією від Національної поліції, інформацією про можливість звернутись до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини тощо.

Під час відвідування затриманих, доставлених, запрошених і відвідувачів у приміщенні сектору поліції не перебувало. Згідно записів у Журналі обліку доставлених, відвідувачів і запрошених у день відвідування до прибуття групи НПМ сектор поліції відвідувань не зафіксовано. При перевірці вказаного журналу зафіксовано дотримання вимог щодо допустимого часу перебування доставлених, відвідувачів та запрошених осіб у секторі поліції.

На першому поверсі розташоване приміщення, що виконує функції приймальні громадян, а також кімнати проведення слідчих дій та кімнати конфіденційного побачення із захисником (фото 2). При спілкуванні співробітники поліції підтвердили, що прийом громадян, слідчі дії проводяться у цій кімнаті. У кімнаті наявний стіл, три стільці та довідкові матеріали.

У вестибюлі, кімнаті для прийому громадян, коридорах на другому поверсі, на сходових групах, а також ззовні будівлі біля входної групи будівлі і заднього двору наявні камери відеоспостереження, зображення з яких передається на монітори та архіватори, встановлені в залі оперативного управління (фото 3). Відвідувачів сектору поліції попереджено табличками про здійснення відеоспостереження всередині та на входній групі будівлі (фото 4).

Групою НПМ оглянуто службові кабінети сектору поліції сторонніх осіб (окрім співробітників поліції) зафіксовано не було, предметів, які можуть бути застосовані для катування чи психологічного тиску не виявлено.

У секторі поліції ведеться журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Згідно записів у цьому журналі встановлено, що в 2024 році сектором поліції здійснено 3 повідомлення центру надання безоплатної правової допомоги про факти затримання у кримінальних провадженнях.

При вивченні журналу реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають у органі поліції, з'ясовано, що в 2024 році не зафіксовано випадків щодо надання медичної допомоги.

Встановлено, що 8 співробітників сектору поліції пройшли підготовку з надання домедичної допомоги особам, що перебувають у невідкладному стані. Під час ознайомлення із журналом обліку відвідування та успішності поліцейських зі службової підготовки зафіксовано 8 записів проведення інструктажів з надання домедичної допомоги потерпілим.

При вибіркового опитуванні працівників сектору поліції встановлено їх обізнаність зі змістом статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та статті 28 Конституції України щодо заборони катувань.

До програм підготовки персоналу внесені та періодично проводяться заняття та тренінги з особовим складом з питань дотримання прав людини, заборони катувань та інших видів неналежного поводження.

У секторі поліції функціонує пункт обігріву, якій забезпечений пічкою, медичною аптечкою, запасами їжі та питної води (фото 5 і 6).

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. У порушення вимог пункту 3 Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2003 № 1561, підпунктів 9, 10 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських», у секторі поліції відсутня кімната для проведення слідчих дій, а процесуальні дії із затриманими особами проводяться в кімнаті для прийому громадян. За словами керівництва сектору поліції, розпорядження про використання кімнати для прийому громадян для проведення слідчих дій немає.

2. При вибірковій перевірці посадових інструкцій (функціональних обов'язків) працівників сектору поліції встановлено, що до посадових інструкцій не внесено інформацію про заборону катувань, що є порушенням вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, згідно якої кожна держава-сторона включає заборону катувань до правил чи інструкцій, які стосуються обов'язків і функцій персоналу правових органів, цивільного чи військового медичного персоналу, державних посадових осіб, які можуть мати відношення до утримання під вартою й допитів осіб, які зазнали будь-якої форми арешту, затримання чи ув'язнення, або до поводження з ними.

3. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), в Секторі поліції кімната для затриманих не використовується, проте встановлено, що за період 2023 та 2024 років поміщення осіб у кімнату для затриманих не проводилось. Групі НПМ службовими особами Сектору поліції було роз'яснено (з наданням копії документа), що на підставі розпорядження начальника Лозівського міського відділу Головного управління Міністерства внутрішніх справ України в Харківській області від 16.08.2012 № 454, враховуючи рекомендації Європейського комітету проти тортур у частині утримання осіб в кімнатах для затриманих та доставлених чергових частин та вимоги розширеної наради керівництва Головного управління МВС України у Харківській області від

07.08.2012 № 90/4253, у секторі поліції ліквідовано діяльність кімнати для затриманих осіб, а її приміщення переобладнане для використання у господарських потребах.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України).

4. У порушення вимог пункту 17 розділу VII Інструкції організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція) у секторі поліції не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками, у зв'язку з чим такі побачення проводяться в кімнаті для прийому громадян. За словами керівництва сектору поліції, розпорядження про використання кімнати для прийому громадян для конфіденційного побачення із захисником немає.

Крім цього, приміщення такої кімнати не відповідає вимогам конфіденційності, які передбачені у пункті 18 розділу VII Інструкції, оскільки у кімнаті присутня камера відеоспостереження, яка має можливості звукозапису, що не забезпечує законність під час проведення зустрічі затриманих осіб із захисником.

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю) та маломобільних груп населення.

5. В порушення вимог Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» у секторі поліції не створено умов для забезпечення доступності особам з інвалідністю та маломобільним групам населення. Вхід до приміщення сектору поліції не обладнано пандусом (в наявності імітація пандуса у вигляді перевернутих швелерів) (фото 7).

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

6. У ході відвідування встановлено, що у секторі поліції відсутні захисні споруди або приміщення (укриття), які могли б забезпечити безпеку співробітників сектору поліції у разі загрози безпеці громадян та поліцейських, що суперечить положенню пункту 4 розділу III Інструкції. Найближче укриття знаходиться на відстані 600 м. від сектору поліції.

Інше:

7. Групою НПМ встановлено, що на дверях службових кабінетів відсутні таблички із зазначенням посад та прізвищ працівників, які в них працюють (фото 8). Через це в разі потреби можуть виникнути складності зі встановленням,

у яких саме службових приміщеннях перебували затримані чи доставлені особи, у разі надходження скарг на неналежне з ними поводження з боку працівників поліції.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції у Харківській області:

1. обладнати приміщення сектору поліції кімнатою для проведення слідчих дій;
2. обладнати приміщення сектору поліції кімнатою для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками;
3. забезпечити відновлення функціонування кімнати для затриманих Сектору поліції, умови утримання в якій відповідатимуть національним та міжнародним стандартам.
4. обладнати приміщення сектору поліції безпечним сховищем (укриттям), для перебування співробітників поліції у разі загрози безпеці громадян та поліцейських.

Сектору поліцейської діяльності № 1 Лозівського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області:

1. внести до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) усіх поліцейських сектору поліції інформацію про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;
2. створити необхідні умови для забезпечення вільного доступу до приміщень сектору поліції особам з інвалідністю та маломобільним групам населення.
3. встановити на дверях службових приміщень сектору поліції таблички із зазначенням посад та прізвищ працівників, які в них працюють.

До звіту додаються фото отримані за результатами відвідування сектору поліцейської діяльності № 1 Лозівського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Харківській області.

**Керівник групи НПМ
Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини
у Харківській області**

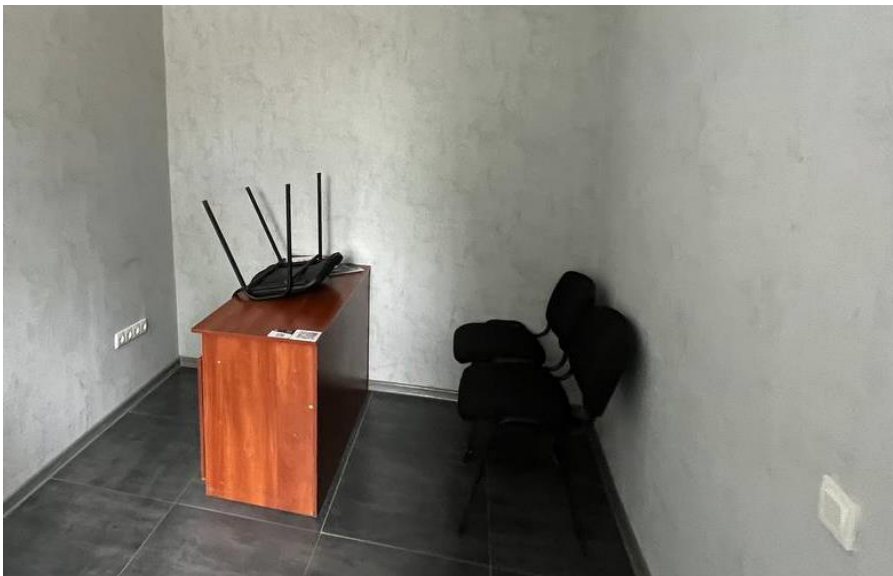
Оксана ЧЕРВЯКОВА

Додатки до звіту

Фото 1

Фото 2

8
Фото 3

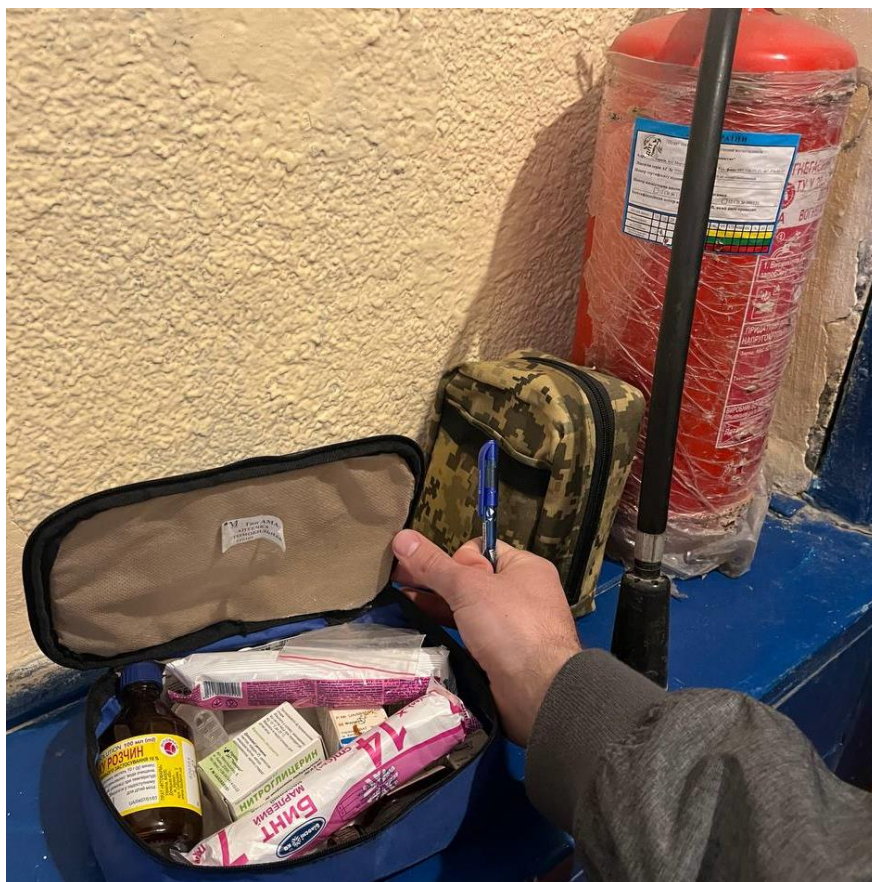
Фото 4

9
Фото 5

Фото 6

10
Фото 7

Фото 8

